

"Nevelés speciális lehetőségei"

Speciális Pedagógia Szimpózium

2018. május 11-én a Gál Ferenc Főiskola a **"Nevelés speciális lehetőségei"** címmel rendezte meg Speciális Pedagógiai Szimpóziumát a Dóm téri Klebelsberg termében. A szimpózium széles érdeklődés mellett neves előadók bevonásával, érdeklődést felkeltően igen sikeresen zajlott le. A szimpóziumnak a jövőre vonatkozóan nemcsak üzenete fogalmazódott meg, hanem a felsőoktatási intézmények számára konkrét együttműködést elindító szerepvállalása is. Az előadásokban elhangzottak alapján egyértelműen kirajzolódott az a társadalmi igény a felsőoktatási intézmények felé, hogy a speciális pedagógiának a képzésben feltétlen helye van.

Elvitathatatlan tény, hogy minden társadalom fejlettségének egyik fokmérője az, hogy hogyan bánik a rászorulókkal. A sajátos nevelési igényű, vagy a régebben használatos kifejezésekkel - fogyatékkal, akadályozottsággal, sérüléssel - élő gyermekek, fiatalok nevelésével, tanításával, fejlesztésével foglalkozó tudományterületnek és gyakorlatnak Európában is az egyes országokban különböző hagyományai, és bizonyos fokig eltérő értelmezése van. Sajátos pedagógiai megsegítésük céljában, tartalmában, módszereiben és az intézmények működésében alapvető közös vonások jelennek meg, még akkor is, ha ezek a vonások változnak, hangsúlyaikban eltolódnak.

A XX. század végére kialakult az a paradigmaváltás, amely az ún. orvosi - pszichológiai modelltől a szociális modell felé vezette a fogyatékkal élőkről való gondoskodást, ahogy ezt olvashatjuk amerikai szerzőknél, vagy a VHO dokumentumaiban. Az ún. - sérülés központú - biológiai orientációjú pedagógiák is változóban vannak, a társadalomtudományi orientációjú, pedagógia tevékenységek környezettel

való szoros kölcsönhatást hangsúlyozó "szükségletközpontú" pedagógiákká.

Mindezen jelentős változás mellett megállapítható, hogy pedagógiánk még mindig erősen teoretikus, tantárgy centrikus és nem kellően probléma centrikus. Gyógypedagógiánk a Gauss görbe -2.5%-át kitevő gyermekpopulációval foglalkozik, holott elvitathatatlan, hogy a Gauss görbe +2.5%-nak is feltétlen szükséges speciális pedagógiai fejlesztést biztosítani.

A 2011. évi CXC. Köznevelési Törvény szerint a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyik speciális kategóriája a kiemelten tehetségesek csoportja. Az e csoportba tartozás azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy egy kiemelten tehetségesnek tekinthető személy a különleges bánásmódot igénylők más alcsoportjaiba (a sajátos nevelési igényű, vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek közé) is tartozhasson. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a Köznevelési Törvény a hatálya alá tartozó tanulók körében írja körül e kategóriákat, csoportokat – így e kategóriák értelmezése óvodai, iskolai keretek közé szorítja a különleges bánásmódot igénylők körét. A különleges bánásmódot igénylő tehetségekre vonatkozóan egységes meghatározás még nem született, általánosságban az mondható, hogy azok a gyermekek és tanulók sorolhatók ide, akik egy vagy több területen kiemelkedő képességekkel rendelkeznek és valamilyen más eltéréssel esetlegesen hátrányt jelentő különbséggel is meg kell küzdeniük, emiatt fejlesztési szükségletük különleges. A leírt tényekből egyértelműen fogalmazódik meg a felsőfokú intézmények felé az a társadalmi igény, hogy speciális pedagógia szak indítását vállalják fel.

A szimpóziumon különösen kiemelt hangsúlyt kapott azon gyermekekre történő odafigyelés fontossága is, akik a gyermekvédelem szakterületére szorulók. Ők is a „gyengék” csoportjába tartozók. A gyerekvédelem kérdéseivel való foglalkozás elvitathatatlanul központi jelentőséggel bír, hiszen minden gyermeket érintő a Gauss görbén elfoglalt helytől függetlenül. A jelenlévők számára egyértelművé vált, hogy a „gyengék” – beleértve a Gauss görbe két szélső értékét, de a gyermekvédelmi szakellátottakat is - a többség számára értéket kell, hogy jelentsenek. Mégpedig olyan értékeket, melyek a segítséget, a támogatást, és mindezek mértékét kell, hogy jelentsék a többség felé. A humánus társadalmak

nemes feladata, hogy rászorulóinak tudja biztosítani mindazt, ami a többség számára adott. Mindezt felismerve a Gál Ferenc Főiskola együtt tud és akar is működni több intézménnyel. A megvalósulás esetén egy olyan jövőbe mutató modellprogram jöhet létre, amely hozzá tud járulni ahhoz, hogy a túlzottan teoretikus oktatás elmozduljon a probléma centrikus gyakorlatiasság irányába. Erre szükség van, társadalmi igény által alátámasztott. A tervezett képzés célja, hogy olyan szakemberekké váljanak az itt végzettek, akik korszerű elméleti, módszertani és gyakorlati képességeik birtokában segítséget tudnak nyújtani a fogyatékos, sérült, akadályozott gyermekeknek és a tehetségeseknek is képességeik fejlesztéséhez, életviteli nehézségeik kezeléséhez, társadalmi környezetük rendezéséhez. Különleges igényeik kielégítést nyerjenek, valamint a gyermekvédelem szakterületén, beleértve az alapellátást és a szakellátást is jártasak legyenek.

A speciális pedagógus képzés indítási szándékánál további szempont, hogy a leendő végzősöknél nagyon jók az elhelyezkedési esélyei nemcsak a régióban, hanem országosan is.

A szimpóziumon többek között megfogalmazódott:- a speciális pedagógia fogalma, tárgya,- a kreativitásfejlesztés a tehetséggondozásban,- a kreatív tanulás fejlesztése,- különbözőségek az összetartozásban,- a hitoktatói nevelői feladatok változásai, - énhatékonyság és a speciális pedagógia, - valamint a kapcsolódó gyermekvédelmi feladatok, azaz a sorsrendező pedagógiai igény.

Összegző gondolat: Vélhetően a közel jövőben lesz következő szimpózium, ami már az együttműködés jegyében kerül megrendezésre.

Szeged 2018. május 23.

A rendezvény fotódokumentációja:

